

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Kateřiny Horákové a soudců Mgr. Ing. Davida Bokra a JUDr. Ondřeje Kubáta ve věci

žalobce: **OSMA – ČR - OJ009**, IČO 22764437
sídlem SNP 3876, 430 01 Chomutov
zastoupený Mgr. Martinem Šoulou, advokátem
sídlem Francouzská 299/98, 101 00 Praha

proti
žalované: **AGRO NAČEŠICE a. s.**, IČO 25926934
sídlem Načešice č. p. 196, 538 03 Načešice
zastoupená Mgr. Ing. Vítězslavem Paděrou, advokátem
sídlem Svaté Anežky České 32, 530 02 Pardubice

o vydání opisu seznamu akcionářů, **k odvolání žalované** proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 15. září 2021, č. j. 55 Cm 77/2017-222,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. v části, jíž byla žalované uložena povinnost vydat žalobci seznam akcionářů žalované, kteří jsou vlastníky akcií na jméno, a to s uvedením označení druhu akcie, jmenovité hodnoty, jména, bydliště a sídla akcionáře, označení jednotlivých akcionářů a změny zapisovaných údajů o oddělení nebo převodu samostatně převoditelného práva, se potvrzuje; v části týkající se povinnosti žalobce předložit žalované akcie, a to [redacted] ks akcií na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 21 600 Kč, č. [redacted], [redacted] ks ve formě na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 4 230 Kč, č. [redacted] a [redacted] ks akcií ve formě na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 432 Kč, č. [redacted] opatřené převodním rubopisem [redacted]

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

██████████ se rozsudek soudu prvního stupně zrušuje a v tomto rozsahu se řízení zastavuje.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů částku 97 177,27 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích v záhlaví uvedeným rozsudkem výrokem I. uložil žalované povinnost vydat žalobci seznam akcionářů žalované, kteří jsou vlastníky akcií na jméno, a to s uvedením označení druhu akcie, jmenovité hodnoty, jména, bydliště a sídla akcionáře, označení jednotlivých akcionářů a změny zapisovaných údajů o oddělení nebo převodu samostatně převoditelného práva, a to proti povinnosti žalobkyně předložit žalované akcie, a to █████ ks akcií na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 21 600 Kč, č. █████, █████ ks ve formě na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 4 230 Kč, č. █████ a █████ ks akcií ve formě na jméno, v listinné podobě, o jmenovité hodnotě 432 Kč, č. █████ (dále jen „akcie“), opatřené převodním rubripisem █████
Výrokem II. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 94 335 Kč.
2. V dané věci se jedná o druhé rozhodnutí ve věci samé. Předchozím rozsudkem ze dne 10. ledna 2018, č. j. 55 Cm 77/2017-89, soud prvního stupně žalobu zamítl pro nedostatek aktivní legitimace žalobce, který se na základě neúčinné smlouvy (pro absenci souhlasu s převodem akcií) nemohl stát akcionářem žalované. K odvolání žalobce byl rozsudek soudu prvního stupně rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 7. května 2019, č. j. 14 Cmo 114/2018-140, potvrzen. K dovolání žalobce Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 9. prosince 2020, č. j. 27 Cdo 2927/2019-171, obě výše uvedená rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
3. Nejvyšší soud vyložil ustanovení § 173 odst. 2 věty první zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku ve znění účinném do 31. prosince 2013, jakož i § 431 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) /dále jen „z. o. k.“/, která účinnost změny stanov v části upravující omezení převoditelnosti akcií na jméno či jeho změnu váží na zápis této skutečnosti do obchodního rejstříku. Za použití výkladových pravidel uzavřel, že „s ohledem na jejich smysl a účel je třeba vyložit extenzivně tak, že zápis omezení převoditelnosti akcií na jméno do obchodního rejstříku je vždy zápisem konstitutivním (teprve zápisem do obchodního rejstříku jsou stanovy v části týkající se omezení převoditelnosti akcií na jméno účinné), bez ohledu na to, zda je ujednání o omezení převoditelnosti obsažené ve stanovách společnosti od jejího založení, či zda bylo do stanov vloženo až následně (jejich změnou). Do zápisu omezení převoditelnosti akcií do obchodního rejstříku jsou akcie převoditelné bez omezení. Případná vědomost nabyvatele akcií o tom, že stanovy obsahují neúčinné ujednání o omezení převoditelnosti akcií, je bez právního významu. Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že nebylo-li omezení převoditelnosti akcií zapsáno do obchodního rejstříku ani při vzniku společnosti, ani později, a nebyla-li do obchodního rejstříku zapsána ani změna omezení převoditelnosti akcií přijatá usnesením valné hromady ze dne 20. června 2014, jsou akcie neomezeně převoditelné. To, zda si byl žalobce vědom toho, že stanovy obsahují neúčinné ujednání o omezení převoditelnosti akcií, nemá žádný právní význam. Soud prvního stupně, za situace, kdy mezi účastníky řízení bylo sporné, zda je žalobce akcionářem žalované, se zaměřil na vyřešení otázky aktivní legitimace žalobce k podání předmětné žaloby s odkazem na § 266 odst. 1 z. o. k. /žalovaná původně namítala, že převoditelnost akcií je podmíněna souhlasem orgánu žalované (zde statutárního ředitele), který

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████

nebyl dán/, jakož i skutečnost, zda byly splněny podmínky dané § 269 odst. 2 z. o. k., když při ústním jednání konaném dne 23. června 2021 (po zrušovacím rozhodnutí dovolacího soudu) přišla žalovaná s tvrzením, že nebyly splněny podmínky uvedené v § 269 odst. 2 z. o. k. a z tohoto důvodu není žalobce akcionářem žalované společnosti. „

4. Soud prvního stupně vyšel z toho, že:

- na základě kupní smlouvy o převodu akcií ze dne 16. srpna 2016 (dále též „smlouva“) původní majitelka akcií [REDAKCE] převedla akcie na žalobce, jež byly na žalobce rubopisovány;

- dopisy ze dne 7. března 2017 a 30. března 2017 žalobce mj. sděluje žalované, že na základě smlouvy uzavřené s [REDAKCE] nabyt tam specifikované akcie společnosti; rovněž vyzval žalovanou ke stanovení termínu pro předložení rubopisovaných akcií a vyznačení změny v seznamu akcionářů; rovněž žádá žalovanou o vydání opisu seznamu všech akcionářů společnosti;

- podle původního znění stanov bodu III. článku 8 odst. 4 veškeré převody akcií podléhají schválení představenstva akciové společnosti; následně podle bodu III. článku 6 odst. 3 stanov, změněných rozhodnutím valné hromady ze dne 20. června 2014, jsou akcie převoditelné pouze se souhlasem statutárního ředitele; v rozhodné době omezení převoditelnosti akcií nebylo zapsáno v obchodním rejstříku (k zápisu omezení převoditelnosti akcií do obchodního rejstříku – akcie jsou převoditelné pouze se souhlasem správní rady – došlo dne 2. června 2021 – pozn. odvolacího soudu);

- akcie, jakož i smlouva o jejich převodu byly žalobcem předloženy v originálech při ústním jednání konaném dne 20. září 2017, jehož se právní zástupce žalované zúčastnil.

5. Soud prvního stupně na takto ustaveném základě, vycházející z výše uvedeného závazného právního názoru dovolacího soudu uzavřel, že jelikož omezení převoditelnosti akcií (v době uzavření smlouvy o převodu akcií – pozn. odvolacího soudu) nebylo zapsáno v obchodním rejstříku, byly akcie žalované neomezeně převoditelné. Akcie byly platně smlouvou převedeny na žalobce a zároveň došlo k jejich rubopisu, žalobce je jejich majitelem a je akcionářem žalované.

6. K námitce žalované, že nebyly splněny podmínky dané § 269 odst. 2 z. o. k., dle kterého se k účinnosti převodu akcie na jméno vůči společnosti vyžaduje oznámení změny osoby akcionáře společnosti a předložení akcie na jméno společnosti, soud prvního stupně nepřihlížel, neboť jde o nové tvrzení uplatněné až poté, kdy nastaly účinky tzv. koncentrace řízení.

7. Soud prvního stupně poukázal na to, že v dané věci jde o řízení sporné, příprava jednání dle § 114c zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), nebyla provedena, účastníci řízení byli při předvolání k prvnímu jednání ve věci samé poučeni o koncentraci řízení dle § 118b o. s. ř. a jejích účincích. Žalovaná tak byla povinna uvést všechna tvrzení o skutečnostech významných pro danou věc, včetně nedostatku aktivní legitimace žalobce, do konce prvního jednání ve věci (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. března 2016, sp. zn. 22 Cdo 4893/2015). Původní tvrzení žalované týkající se nedostatku aktivní legitimace žalobce se vztahovala pouze k omezení převoditelnosti akcií. Výše uvedené tvrzení o nedostatku splnění podmínek § 269 odst. 2 z. o. k. bylo uvedeno až při ústním jednání konaném dne 23. června 2021. Žalovaná (jakož i žalobce – pozn. odvolacího soudu) byla před vyhlášením předchozího rozsudku (při jednání dne 10. ledna 2018) poučena dle § 119a odst. 1 o. s. ř. a žádné nové skutečnosti ani důkazy neuvedla.

8. I přes výše uvedený závěr o nemožnosti přihlížet k tvrzení žalované, neboť bylo uplatněno poté, co nastaly účinky tzv. koncentrace řízení dle § 118b o. s. ř., soud prvního stupně považoval za důležité vyjádřit se i k otázce splnění podmínek daných § 269 odst. 2 z. o. k.
9. K označené problematice uzavřel, že podmínky vyplývající z § 269 odst. 2 z. o. k. byly v projednávané věci žalobcem splněny. Žalobce žalované opakovaně sdělil, že mezi ním a původní majitelkou akcií [redacted] byla uzavřena smlouva o převodu akcií, které byly specifikovány. Žalobce rovněž vyzval žalovanou společnost ke sdělení termínu pro předložení rubopisovaných akcií a vyznačení změny v seznamu akcionářů, na což žalovaná nereagovala. Podmínka oznámení změny v osobě akcionáře byla tímto splněna. Dle soudu prvního stupně byla splněna i druhá podmínka spočívající v předložení akcií společnosti. Při ústním jednání konaném dne 20. září 2017, byly předloženy jak originály rubopisovaných akcií, tak i smlouva o jejich převodu. Soud prvního stupně se neztotožnil s námitkou žalované, že akcie musí být předloženy přímo společnosti a osobou, která je k tomu speciálně zmocněna, když je třeba vyjít ze smyslu a účelu zmiňovaného ustanovení § 269 odst. 2 z. o. k. Oznámením změny osoby akcionáře a předložením akcií na jméno společnosti se sleduje zejména naplnění účelu § 265 odst. 2 z. o. k. (zápis nového vlastníka akcií do seznamu akcionářů bez zbytečného odkladu poté, kdy bude společnosti změna osoby akcionáře prokázána). Pakliže byly originály akcií předloženy při ústním jednání, jehož se právní zástupce žalované zúčastnil, a zároveň v uvedené době bylo žalované rovněž známo uzavření smlouvy o převodu akcií, byly naplněny obě podmínky plynoucí z § 269 odst. 2 z. o. k. k účinnosti převodu akcií na jméno vůči společnosti.
10. Soud prvního stupně dodal, že i v případě, že by originály akcií opatřené rubopisem nebyly při ústním jednání předloženy, byla podmínka předložení akcií na jméno rubopisovaných na žalobce dle uvedeného § 269 odst. 2 z. o. k. splněna, neboť podmínka předložení akcií může být akcionářem splněna i oznámením připravenosti akcie předat (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 4416/2018 (správně rozsudek ze dne 26. května 2020, sp. zn. 27 Cdo 4416/2018 - pozn. odvolacího soudu). Žalobce žalovanou opakovaně vyzýval k určení termínu pro předložení akcií, tomuto požadavku žalovaná nevyhověla s poukazem na to, že žalobce není akcionářem společnosti.
11. Soud prvního stupně uzavřel, že žalobce je akcionářem žalované společnosti, smlouva je vůči společnosti účinná, k podání předmětné žaloby je tudíž žalobce aktivně legitimován, a proto bylo žalobě vyhověno.
12. Výrok II. soud prvního stupně odůvodnil odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. a příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Úspěšné žalobkyni přiznal vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení spočívající v odměně za právní zastoupení v rozsahu 17 úkonů právní služby po 3 100 Kč, včetně 17 režijních paušálů po 300 Kč, náhrady za promeškaný čas 1400 Kč, cestovného ve výši 3 887 Kč, a dle § 137 odst. 3 o. s. ř. DPH; jakož i v zaplacených soudních poplatcích 18 000 Kč; celkem 94 335 Kč.
13. Žalovaná napadla rozsudek soudu prvního stupně odvoláním.
14. Předně odvolatelka soudu prvního stupně vytýká, že nesprávně posoudil otázku koncentrace řízení. Odvolatelka poukazuje na to, že po zrušení předchozího rozsudku měl soud prvního stupně v dalším řízení posuzovat otázku převoditelnosti akcií společnosti, včetně splnění podmínek pro jejich převod, v poměrech obecné právní úpravy převoditelnosti akcií platné a účinné v době tvrzeného převodu akcií, tedy v poměrech § 269 z. o. k., nikoliv v poměrech neúčinného ustanovení stanov žalované o omezení převoditelnosti akcií.

15. Dle odvolatelky pro rozhodnutí ve věci samé před soudem prvního stupně se tak v důsledku zrušení předchozího rozsudku stalo rozhodným naplnění hypotézy odlišné od právní normy než v původním řízení před soudem prvního stupně. A tedy ze skutkového hlediska zjištění odlišného skutkového stavu. Soud prvního stupně měl proto zjišťovat, zda byly splněny podmínky převodu akcií, resp. jeho účinnosti stanovené § 269 z. o. k. To předmětem nalézací činnosti soudu prvního stupně v předchozím řízení nebylo, a tedy z logiky věci má odvolatelka za to, že koncentrace předmětného řízení musela být zrušujícím rozsudkem dovolacího soudu prolomena. Z toho také vycházela při svém procesním postupu před soudem prvního stupně, když uváděla tvrzení ve vztahu ke splnění podmínek účinnosti převodu akcií vyplývajících z § 269 z. o. k. Odvolatelka odkázala na judikaturu Nejvyššího soudu týkající se koncentrace řízení, jejíž závěry cituje /např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 2020, sp. zn. 28 Cdo 3818/2019, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. září 2013, sp. zn. 31 Cdo 4616/2010, uveřejněný pod číslem 98/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní (dále jen „R 98/2013“).
16. Vyjadřuje se rovněž k poměru mezi koncentrací dle § 118b odst. 1 o. s. ř. a koncentrací dle § 119b o. s. ř. (zřejmě jde o písařskou chybu a je dle kontextu argumentace míněn § 119a o. s. ř.), jakož i k otázce prolomení koncentrace řízení provedené na základě poučení dle § 119a o. s. ř. a dle § 118b odst. 1 o. s. ř. s odkazem na komentářovou literaturu a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. září 2019, sp. zn. 22 Cdo 1830/2019. Odvolatelka dovozuje, že dá-li soud poučení o koncentraci dle § 119a o. s. ř., nemohlo být do té doby řízení zkoncentrováno podle § 118b odst. 1 o. s. ř. Poučení podle § 119a o. s. ř. ze strany soudu prvního soudu bylo dáno při jednání dne 10. ledna 2018, tudíž až na tomto jednání bylo předchozí řízení zkoncentrováno. K prolomení takto provedené koncentrace pak došlo v důsledku zrušení předchozího rozsudku dovolací soudem. Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že bylo třeba věc posuzovat v poměrech jiné hmotněprávní normy, než tomu bylo v předchozím řízení.
17. Odvolatelka rovněž nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně o splnění podmínek daných § 269 odst. 2 z. o. k. Má za to, že pouhá deklarace připravenosti akcie akciové společnosti předložit ze strany nabyvatele, aniž by byly převáděné akcie přiloženy k oznámení alespoň v jejich prosté kopii, nepostačuje. Odkaz soudu prvního stupně na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4416/2018, nepovažuje za příslušný.
18. Dle odvolatelky podmínka oznámení změny v osobě akcionáře nemůže být splněna pouhým oznámením o připravenosti akcie předložit za situace, kdy tak činí nabyvatel akcií, a nikoliv dosavadní akcionář vedený v seznamu akcionářů, aniž by alespoň osvědčoval, že k převedení akcií skutečně došlo, např. přiložením kopie akcie opatřené rubopisem či kupní smlouvy, na jejímž základě nabyl vlastnické právo k akciím. Rovněž má za to, že předložením originálů akcií na jednání soudu prvního stupně konaném dne 20. září 2017 nemohlo dojít k naplnění § 269 odst. 2 z. o. k. V tomto směru odkazuje na komentářovou literaturu ke zmiňovanému § 269 odst. 2 z. o. k., a tam citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu – usnesení ze dne 28. ledna 2016, sp. zn. 29 Cdo 452/2014, uveřejněné pod číslem 17/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní (dále jen „R 17/2017“), nebo usnesení ze dne 27. července 2011, sp. zn. 29 Cdo 1281/2011, z nichž vyplývá, že „nestanoví-li zákon jinak, je k uplatnění práv spojených s listinnou akcií nutné předložit její originál; předložení pouhé kopie nepostačuje.“ Přičemž akcií je třeba osobě, jejíž vědomí lze přičítat společnosti (jež je oprávněna společnost zastoupit při tzv. pasivním jednatelství) /srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2017, sp. zn. 29 Cdo 4554/2015, uveřejněný pod číslem 9/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní (dále jen „R 9/2019“)/.
19. Odvolatelka při jednání u dovolacího soudu konaném dne 26. září 2022 namítla, že žalobce zcela ztratil aktivní legitimaci, tuto neměl ani v době rozhodování soudu prvního stupně, není akcionářem žalované společnosti, poukazujíc na řízení o umoření akcií (zahájené k návrhu

žalobce) vedené u Okresního soudu v Chomutově pod sp. zn. 35 U 3/2019, který podanému návrhu na umoření listin usnesením ze dne 4. února 2021, č. j. 35 U 3/2019-57, vyhověl a akcie umořil s tím, že o rubopisu akcií na žalobce zde není žádná zmínka. [redacted] jako akcionářka žalované společnosti se na tuto obrátila se žádostí o udělení souhlasu s prodejem akcií na osobu odlišnou od žalobce. Odvolatelka rovněž poukázala na to, že [redacted] žalobci vrátila kupní cenu za prodané akcie, neboť došlo k odstoupení od smlouvy, což dovozuje z odůvodnění usnesení Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 29. března 2022, č. j. 11 C 228/2019-126. V této souvislosti odvolatelka poukázala na § 107a odst. 1 o. s. ř. Odvolatelka je přesvědčena, že absence procesní legitimace musí být zkoumána kdykoliv za řízení (§ 154 odst. 1, § 211 o. s. ř.), je nezbytné, aby odvolací soud založil své rozhodnutí na aktuálním skutkovém stavu a přihlédl k tomu, že žalobce aktivní věcnou legitimaci pozbyl. Dále dodala, že již v červenci roku 2017 vydala opis seznamu akcionářů [redacted] kterou považovala za akcionářku, a to na základě její žádosti ze dne 17. července 2017. Odvolatelka má za to, že svou povinnost tedy splnila.

20. Svou argumentaci odvolatelka podrobně rozvádí.
21. Odvolatelka navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soud prvního stupně změnil a podanou žalobu zamítl. V případě, že by odvolací soud rozhodl v neprospěch odvolatelky, má za to, že s ohledem na délku předmětného řízení a právní složitost otázky splnění podmínek účinnosti převodu akcií, měl by odvolací soud při posuzování otázky náhrady nákladů řízení postupovat podle § 150 o. s. ř.
22. Žalobce považuje odvolání za zcela nedůvodné, s odvolací argumentací nesouhlasí, ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně o předložení akcií, jakož se závěrem o koncentraci řízení ve smyslu § 118b o. s. ř. Tvzení a důkazy předestřené odvolatelkou při jednání odvolacího soudu dne 26. září 2022 považuje za „nedovolená tvzení a důkazy v odvolacím řízení“. Jak je z odvolatelkou předložených listin (z data jejich vzniku) zřejmé, tyto vznikly ještě před vydáním rozhodnutí soudu prvního stupně, některé dokonce před koncentrací provedenou soudem prvního stupně při jednání 20. září 2017. Uvedené listiny jsou starší více jak tři roky a je zcela nepochybné, že s jejich obsahem musela být odvolatelka seznámena v době jejich datace, neboť některé z nich jsou adresovány přímo jí či odvolatelka byla účastníkem řízení o umořování listin. Žalobce zdůrazňuje, že předmětné řízení je řízením sporným, v němž se zcela uplatní zásada koncentrace řízení a zásada neúplné apelace, v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. září 2010, sp. zn. 23 Cdo 2078/2010.
23. Žalobce navrhl, aby bylo odvolacím soudem „prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno v části povinnosti žalovaného vydat žalobci opis seznamu akcionářů, a co do povinnosti žalobce předložit žalovanému akcie společnosti změněno, tak, že v této části bude řízení zastaveno.“
24. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jeho vydání přecházející a dospěl k závěru, že odvolatelce se věcnou správnost rozhodnutí soudu prvního stupně zpochybnit nepodařilo.
25. Odvolací soud předesílá, že v průběhu odvolacího řízení vzal žalobce žalobu v části týkající se povinnosti žalobce předložit žalované akcie opatřené převodním rubopisem [redacted] výslovně zpět. Žalovaná s tímto úkonem žalobce souhlasila.
26. Odvolací soud připomíná, že odvolací řízení ve sporném řízení je ovládáno zásadou neúplné apelace. Projevem tohoto principu je omezení možnosti v odvolacím řízení uplatnit nové skutečnosti a důkazy. Ustanovení § 205a o. s. ř. především obsahuje zásadu zákazu uvádění nových skutečností a důkazů v odvolacím řízení; současně stanoví pod písm. a) až f) výjimky

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

z tohoto zákazu. Ve smyslu uvedeného ustanovení jsou novými skutečnostmi tvrzení dosud v řízení před soudem prvního stupně neuplatněné, tj. takové, které nebyly účastníkem řízení uvedeny a ani jinak v řízení nevyšly najevo. Novými důkazy jsou důkazy neuplatněné (nenavržené) v řízení před soudem prvního stupně.

27. Z ustálené judikatury k této problematice vyplývá, že „Soud prvního stupně je instancí, u které mají být provedeny všechny účastníky navržené důkazy potřebné k prokázání právně významných skutkových tvrzení. K tomu zákon ukládá účastníku povinnost tvrdit před soudem prvního stupně všechny pro věc v té době existující právně významné skutečnosti a označit všechny v té době dostupné důkazy způsobilé k jejich prokázání. Po rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé (s výjimkou rozsudků pro uznání a pro zmeškání) lze nové skutečnosti a důkazy uvést jen za podmínek uvedených v ustanovení § 205a o. s. ř. Nastane-li některá z výjimek ze zákazu skutkových a důkazních novot, uvedená v ustanovení § 205a pod písmeny a) až f) o. s. ř., jsou způsobilým odvolacím důvodem také nové skutečnosti a nové důkazy, a to v rozsahu, v jakém z těchto výjimek vyplývají. V ostatních případech nové skutečnosti a nové důkazy nemohou být v odvolání účinně uplatněny“ (za mnohá rozhodnutí Nejvyššího soudu srov. např. rozsudky ze dne 2. prosince 2004, sp. zn. 21 Cdo 1681/2004, ze dne 11. srpna 2009, sp. zn. 21 Cdo 4419/2008, a ze dne 27. února 2014, sp. zn. 33 Cdo 2763/2013, ze dne 27. února 2014, sp. zn. 33 Cdo 2763/2013, ze dne 20. září 2010, sp. zn. 23 Cdo 2078/2010, či usnesení ze dne 25. listopadu 2014, sp. zn. 28 Cdo 3204/2014).
28. Z obsahu spisu je zřejmé, že účastníkům řízení se v řízení před soudem prvního stupně dostalo poučení o omezení odvolacích důvodů ve smyslu § 119a odst. 1 o. s. ř. Skutečnosti uvedené odvolatelkou (uplatněné až při jednání odvolacího soudu dne 26. září 2022), jakož i jí předložené důkazy v odvolacím řízení, jsou tzv. novotami, podléhajícími zákazu zakotvenému ve zmiňovaném ustanovení § 205a o. s. ř. Tvrzení a předložené důkazy totiž nebyly v řízení před soudem prvního stupně řádně uplatněny, ačkoliv je zjevné, že uvedené skutečnosti byly odvolatelce známy již v průběhu řízení před soudem prvního stupně, stejně tak listiny, kterými navrhovala provést důkaz. Uvedená tvrzení však v řízení před soudem prvního stupně neuplatnila, uvedené důkazy nenavrhla, ačkoliv jí nic nebránilo tak v řízení před soudem prvního stupně předložit. Tudíž nesplnila důsledně svou povinnost tvrzení a důkazní. V odvolacím řízení tak jde o nepřipustné skutečnosti a důkazy. Odvolací soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2008, sp. zn. 21 Cdo 4841/2007, uveřejněný pod číslem 71/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, podle kterého „Vyplyne-li ve sporném řízení potřeba provedení nenavrženého důkazu z tvrzení, které účastník uplatňuje v odvolacím řízení v rozporu s ustanovením § 205a odst. 1 o. s. ř., nesmí odvolací soud takový důkaz (ani z vlastní iniciativy) provést, a to bez ohledu na to, zda má být tímto novým důkazem prokázána skutečnost, jež by mohla způsobit absolutní neplatnost právního úkonu“.
29. Proto odvolací soud k nově uplatněným tvrzením a navrženým důkazům nepřihlížel (§ 213 odst. 5 o. s. ř.), resp. je neprovedl, neboť byly uplatněny v rozporu s § 205a o. s. ř., který vymezuje případy, kdy je možno uplatnit skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně.
30. Odvolací soud vychází ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, která mají oporu ve spise, a jsou pro závěr o posouzení splnění podmínek daných § 269 odst. 2 z. o. k. a aktivní legitimace žalobce k podání předmětné žaloby zcela postačující; a pro stručnost na ně odkazuje (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. května 2004, sp. zn. 29 Odo 257/2002, ze dne 16. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 3450/2011, dostupné stejně jako další uváděná rozhodnutí Nejvyššího soudu na www.nsoud.cz), jakož i z doplněného dokazování provedeného odvolacím soudem, kdy odvolací soud zjistil, že na základě plných mocí udělených žalobcem i žalovanou jejich právním

zástupcům (č. l. 4 a 16 spisu), mohou zmocněnci tyto zastupovat ve všech věcech, vykonávat za ně veškeré právní úkony ..., a to i v případě, je-li zapotřebí zvláštní plná moc.

31. Předně je třeba uvést, že otázka posouzení ne/existence omezení převoditelnosti akcií společnosti byla vyřešena dovolacím soudem. Soud prvního stupně proto v souladu se závazným právním názorem dovolacího soudu uzavřel, že v době převodu byly akcie převoditelné neomezeně, smlouva o převodu akcií byla uzavřena platně. Tedy, že žalobce na základě smlouvy o převodu akcií uzavřené mezi ním a převodkyní [REDAKCE] nabytí platně akcie společnosti.
32. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně o opožděnosti tvrzení žalované o nesplnění podmínek daných § 269 odst. 2 z. o. k. z důvodu nastalých účinků tzv. koncentrace řízení. V tomto směru lze argumentaci odvolatelky přisvědčit.
33. K námitce týkající se účinků koncentrace řízení odvolací soud odkazuje na výše uvedené R 98/2013, v němž byl podán ucelený výklad problematiky koncentrace řízení a účinků jejího nastoupení v závislosti na povinnosti soudu o koncentraci účastníka řízení poučit. Z uvedeného rozhodnutí se rovněž podává, že účinky koncentrace řízení se vztahují na procesní aktivitu účastníků řízení související se zjišťováním skutkového stavu věci, tj. na uplatnění skutkových tvrzení a na označování důkazů. Dle uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu mj. „Účinky tzv. koncentrace řízení podle § 118b o. s. ř. nenastanou, jestliže účastníci nebyli o tzv. koncentraci řízení a o jejích účincích poučeni jednak v předvolání k přípravnému jednání, k jednání nebo k dalšímu jednání, jednak před skončením přípravného jednání, jednání nebo dalšího jednání, má-li v této době nastat tzv. koncentrace řízení“.
34. Jak se podává z obsahu spisu, nebyla v dané věci příprava jednání podle § 114c o. s. ř. provedena. K prvnímu jednání byli účastníci předvoláni vz. 27, v němž byli o koncentraci řízení poučeni. Avšak následně se již účastníkům řízení důsledného a srozumitelného poučení dle § 118b o. s. ř. o účincích koncentrace řízení nedostalo, jak ostatně vyplývá z protokolu o jednání konaného dne 20. září 2017 (č. l. 84 spisu). Účastníci řízení byli soudem prvního stupně poučeni dle § 119a odst. 1 o. s. ř. při jednání konaném dne 10. ledna 2018, kdy došlo k vyhlášení předchozího rozsudku.
35. Odvolací soud tak má za to, že předchozí řízení nebylo řádně podle § 118b o. s. ř. zkoncentrováno, neboť soud prvního stupně účastníky před skončením jednání konaném dne 20. září 2017 nepoučil o tzv. koncentraci a jejích účincích. Žalovaná tak mohla nová tvrzení týkající se nesplnění podmínek daných § 269 odst. 2 z. o. k. uplatnit. Jen na okraj odvolací soud dodává, že zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně bez dalšího neprolamuje koncentraci řízení nastalou po skončení prvního jednání ve věci (§ 118b odst. 1 o. s. ř.); tak je tomu pouze v případě, že řízení bylo koncentrováno na základě § 119a o. s. ř. vyhlášením rozsudku (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. září 2019, sp. zn. 22 Cdo 1830/2019).
36. Byť postup soudu prvního stupně není zcela v souladu s R 98/2013, přesto nejsou splněny podmínky ke zrušení napadeného rozhodnutí soudu prvního stupně. Soud prvního stupně se totiž i přes svůj nesprávně přijatý závěr o nastalých účincích koncentrace řízení s námitkami žalované o nedostatku naplnění podmínek zakotvených v § 269 odst. 2 z. o. k. zcela vypořádal. Klíčovou otázkou, zda smlouva o převodu akcií je účinná i vůči společnosti, zda je žalobce akcionářem žalované a zda mu svědčí aktivní věcná legitimace k podání předmětné žaloby (k uplatnění práva na vydání opisu seznamu akcionářů žalované společnosti), vyřešil. Odvolací soud se s jeho závěry zcela ztotožňuje.
37. K převodu akcie na jméno se vyžaduje smlouva, která nemusí mít písemnou formu, a představuje právní titul pro nabytí vlastnictví, její rubopis a její předání (tradice). Rubopis pak musí obsahovat

jednoznačnou identifikaci nabyvatele, jakož i podpis převodce; datum převodu není třeba uvádět (§ 1103 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku a § 269 odst. 1 z. o. k.).

38. Při splnění požadavků pro převod listinné akcie na jméno je převod platný a účinný jak mezi smluvními stranami (*inter partes*), tak vůči třetím osobám (*erga omnes*). Ustanovení § 269 odst. 2 z. o. k. pak stanoví zvláštní požadavek pro nabytí účinnosti převodu listinné akcie na jméno vůči společnosti jako emitentovi této akcie; zakotvuje podmínky, které je třeba splnit, aby převod akcie byl účinný i vůči společnosti, která akcie emitovala. Jinak řečeno, vyžaduje se oznámení změny osoby akcionáře a předložení akcie na jméno, opatřené rubopisem v originále společnosti. Teprve splněním těchto podmínek se nabyvatel, ačkoliv již je vlastníkem akcií, stává akcionářem společnosti.
39. Odvolací soud přisvědčuje závěru soudu prvního stupně, že žalované bylo oznámeno, že došlo ke změně v osobě akcionáře, tj. kdo se stal novým akcionářem. Z obsahu spisu je jednoznačné, že žalovaná byla s převodem akcií na žalobce seznámena ještě před zahájením daného řízení, od samého počátku proti tomuto nabytí vlastnického práva akcií žalobcem brojila. Žalobce žalovanou rovněž žádal o sdělení termínu k předložení rubopisovaných akcií, zápisu své osoby do seznamu akcionářů, jakož i o vydání opisu seznamu akcionářů. Žalovaná jeho žádostem nevyhověla s tím, že není jejím akcionářem. Ani po předložení originálu akcií v průběhu předmětného řízení až do současnosti své stanovisko nezměnila, opis seznamu akcionářů žalobci neposkytla.
40. Lze přisvědčit odvolatelce, že průkazem aktivní legitimace žalobce jakožto akcionáře žalované, jenž se domáhá vydání opisu seznamu akcionářů, není kopie akcie znějící na jeho jméno. K uplatnění práv spojených s akcií (nestanoví-li zákon jinak) je třeba předložit její originál. Dojde-li ke ztrátě nebo zničení originálu cenného papíru, může jeho majitel uplatňovat práva z něj pouze tehdy, umocní-li takovou listinu způsobem stanoveným v § 185i a násl. o. s. ř. (nyní § 303 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních) /srov. odvolatelkou zmiňované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. července 2011, sp. zn. 29 Cdo 1281/2011, či R 17/2017/. Odvolatelka však pomíjí, že žalobce při jednání konaném dne 20. září 2017 originál akcií opatřených rubopisem, jakož i originál nabývacího titulu, předložil. Tohoto jednání se zúčastnil právní zástupce žalované, listinami byl řádně proveden důkaz, k němuž nebyly vzneseny žádné námitky. Předložení originálu akcií v rámci soudního řízení tak dle názoru odvolacího soudu představuje zároveň oznámení změny v osobě akcionáře (§ 41 odst. 3 o. s. ř.).
41. V obecné rovině lze souhlasit se žalovanou v tom, že v judikatuře Nejvyššího soudu je vědomost právnické osoby o určité právně významné skutečnosti spojována s vědomostí statutárního orgánu takové právnické osoby. Nejde však o jediný okruh osob, jejichž vědomost o určité skutečnosti se přičítá právnické osobě (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. září 2009, sp. zn. 29 Cdo 3526/2007, uveřejněný pod číslem 82/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní). Avšak odvolatelka zcela pomíjí, že právní zástupce žalované, jakož i právní zástupce žalobce, byli nadáni tzv. generální plnou mocí. Dle obsahu plných mocí byli zmocněni zastupovat zmocnitele (tj. žalobce a žalovanou) ve všech věcech, činit za ně všechna právní jednání ve vztahu k třetím osobám. Tudíž závěr soudu prvního stupně o tom, že žalovaná byla s originály rubopisovaných akcií seznámena, že jí tyto byly řádně předloženy a že jí byla změna v osobě majitele akcií oznámena, je správný.
42. Soudu prvního stupně proto nelze vytknout, přijal-li v poměrech projednávané věci na základě provedeného dokazování závěr, že vědomost žalované o akciích, resp. kdo je jejich majitelem, a tudíž jejím akcionářem, je dána, pakliže se s originály akcií seznámil její právní zástupce při jednání soudu prvního stupně (konaném dne 20. září 2017) právě v řízení, jehož předmětem je vydání opisu seznamu akcionářů. Od počátku je zřejmá vědomost žalované o tom, že se žalobce

stal vlastníkem jí emitovaných akcií, že došlo k prodeji akcií právě žalobci. Jinak řečeno žalovaná byla náležitě seznámena s tím, že se žalobce stal nabyvatelem jí emitovaných akcií na základě smlouvy, že tyto byly rubopisovány a byly mu předány, tj. že jí skutečnosti, o tom, kdo je jejich novým vlastníkem, byly oznámeny a prokázány.

43. Ve světle uvedeného má odvolací soud za to, že soud prvního stupně nepochybil, pokud uzavřel, že žalobce je akcionářem společnosti, a tudíž osobou aktivně legitimovanou k podání předmětné žaloby, když žalovaná mu seznam akcionářů neposkytla.
44. Nutno dodat, že ani odvolací soud nemá důvodu pochybovat o tom, že žalobci aktivní věcná legitimace k podání žaloby svědčí nadále, k její ztrátě nedošlo; žalobce v průběhu řízení předložil originály rubopisovaných akcií. V řízení před soudem prvního stupně odvolatelka nezpochybňovala samotný převod akcií a jejich vlastnictví žalobcem, její námitky směřovaly pouze k tomu, že nebyly splněny podmínky zakotvené v § 269 odst. 2 z. o. k., aby převod akcie byl účinný i vůči společnosti, která akcie emitovala (oznámení změny osoby akcionáře a předložení akcie na jméno, opatřené rubopisem v originále).
45. Odvolací soud pouze pro úplnost k umoření akcií připomíná, že obecně platí, že návrhu na umoření listiny může být vyhověno jen tehdy, bude-li vlastnické právo navrhovatele jednoznačně bez pochybností prokázáno. Je-li tu „spor o vlastnictví“ listiny, která je cenným papírem, ten může být vyřešen pouze ve „sporném“ řízení podle části třetí občanského soudního řádu. V řízení o umoření listin nelze prostřednictvím dokazování řešit, komu svědčí vlastnické právo k listině (listinnému cennému papíru), jejíž umoření je navrhováno, a kdo proto má právo (nárok) mít listinu u sebe (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. března 2022, sp. zn. 27 Cdo 819/2021, usnesení ze dne 30. března 2022, sp. zn. 27 Cdo 3143/2021, či usnesení ze dne 2. února 2022, sp. zn. 27 Cdo 993/2021). Lze usuzovat, že v umořovacím řízení nebylo sporu o tom, že je žalobce vlastníkem akcií, a proto bylo návrhu na jejich umoření vyhověno. Přičemž rozhodnutí o umoření listiny nahrazuje umořenou listinu, dokud ten, kdo je podle listiny zavázán (zde žalovaná) nevydá za ni oprávněnému náhradní listinu (§ 315 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních).
46. Z vyložených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. v části týkající se povinnosti žalované vydat žalobci opis seznamu akcionářů podle § 219 o. s. ř. potvrdil; v části týkající se povinnosti žalobce předložit žalované akcie jej z důvodu zpětvzetí žaloby v tomto rozsahu podle § 222a odst. 1 části věty před středníkem o. s. ř. zrušil a řízení zastavil.
47. Jelikož došlo ke změně napadeného rozhodnutí, odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů podle § 224 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. a úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů v celkové výši 97 177,27 Kč. Dle odvolacího soudu částečné zpětvzetí žaloby nemá na otázku náhrady nákladů řízení vliv. Šlo o závazek vtělený do petitu žaloby v souvislosti s uložením primární povinnosti spočívající ve vydání opisu seznamu akcionářů; nejedná se o synallagmatický závazek, vzájemná podmíněnost vydání opisu seznamu akcionářů oproti předložení akcií postrádá logiku. Společnost je povinna opis seznamu všech akcionářů vydat každému svému akcionáři na jeho písemnou žádost; aktivní legitimace domoci se vydání tohoto seznamu soudní cestou svědčí toliko akcionáři. Aktivní legitimace žalobce k uplatnění požadavku na vydání opisu seznamu akcionářů žalované byla prokázána.
48. Při stanovení výše odměny advokáta odvolací soud vyšel z příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách za poskytování právních služeb (advokátní tarif); kdy základem je tarifní hodnota 50 000 Kč /§ 9 odst. 4 písm. c) advokátního tarifu/

a odměna za jeden úkon právní služby podle § 6 odst. 1, § 7 bodu 5 advokátního tarifu činí 3 100 Kč.

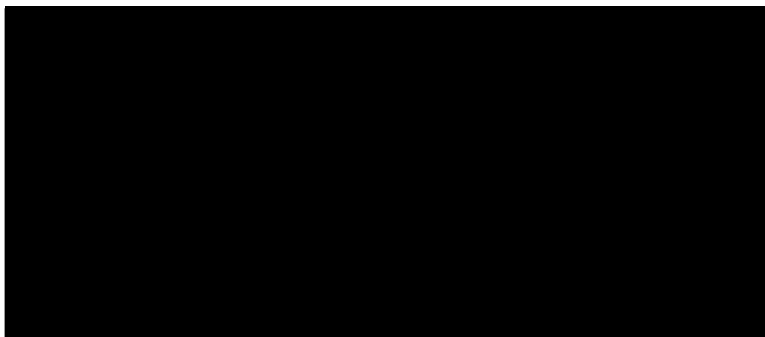
49. Za řízení před soudem prvního stupně činí náhrada nákladů řízení 88 527,27 Kč a sestává se ze zaplacených soudních poplatků za podanou žalobu (2 000 Kč), odvolání proti prvnímu rozhodnutí soudu prvního stupně (2 000 Kč) a za podané dovolání (14 000 Kč), z odměny za 16 úkonů právní služby po 3 100 Kč; dále pak 16 režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, dle § 13 odst. 1 advokátního tarifu cestovné (k soudu prvního stupně i odvolacímu) v celkové výši 2 487 Kč a dle § 14 advokátního tarifu náhrada za zmeškaný čas 1 400 Kč, navýšené dle § 137 odst. 3 o. s. ř. o 21 % DPH ve výši 12 240,27 Kč. V tomto směru odvolací soud, pokud jde výčet a hodnocení úkonů právní služby, včetně výše požadované náhrady za zmeškaný čas a cestovné, odkazuje na rozhodnutí soudu prvního stupně, uvedené odpovídá obsahu spisu a předloženým listinám. Žádost žalobce „o stanovení termínu pro předložení akcí pro zápis změny akcionáře v seznamu akcionářů, výzva k vydání opisu seznamu akcionářů“ ze dne 7. března 2017 (č. 1. 6 spisu), kterou soud prvního stupně podřadil pod úkony specifikované v § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, dle odvolacího soudu s ohledem na její obsah není předžalobní výzvou se základním skutkovým a právním rozbořem ve smyslu uvedeného § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu; nelze ji považovat ani za úkon podle § 11 odst. 2 písm. h) advokátního tarifu (jednoduchá výzva k plnění), a proto ji odvolací soud mezi úkony právní služby nezařadil.
50. Za řízení před odvolacím soudem činí náhrada nákladů řízení 8 650 Kč, která se skládá z odměny advokáta za 3 úkony právní služby (účast při jednání odvolacího soudu, vyjádření k odvolání, replika k vyjádření odvolatelky) dle § 9 odst. 4 písm. c), § 11 odst. 1 písm. d), písm. g) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu – dva úkony po 3 100 Kč a 1 úkon ve snížené částce 1 550 Kč dle výslovného požadavku žalobkyně, a 3 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu.
51. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem nejsou dle odvolacího soudu v nadepsaném řízení dány důvody pro aplikaci § 150 o. s. ř. Žalovaná byla se skutečností, že žalobce se stal vlastníkem jejích akcií řádně seznámena, na tuto nereflektovala, žalobci opis seznamu akcionářů nevydala, nepovažujíc žalobce za svého akcionáře s argumentací, která se od doby uzavření smlouvy až po odvolací řízení měnila.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné jen za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.; lze ho podat ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích.

Praha 18. října 2022

Mgr. Kateřina Horáková, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje

